

NORGES HØYESTERETT

Den 4. mars 2013 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av justitarius Schei og dommerne Øie og Bergsjø i

HR-2013-00485-U, (sak nr. 2013/261), straffesak, anke over beslutning:

A (advokat Siv Elisabeth Hveberg)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder anke over beslutning om å ikke gi samtykke til å fremme en anke over straffedom, jf. straffeprosessloven § 321 første ledd.
- (2) Ved Sør-Østerdal tingretts dom 18. oktober 2012 ble A, født 12. desember 1955, dømt til å betale en bot på 17 500 kroner, subsidiært fengsel i 34 dager, for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 26 fjerde ledd, jf. forskrift 1. oktober 2004 nr. 1339 (trafikkopplæringsforskriften) § 2-1 femte ledd.
- (3) A anket over tingrettens lovanvendelse under skyldspørsmålet og straffutmålingen.
- (4) Eidsivating lagmannsrett avsa 3. januar 2013 beslutning med slik slutning:
"Det gis ikke samtykke til å fremme anken."
- (5) A har i rett tid anket over lagmannsrettens beslutning til Høyesterett. Det er i hovedsak gjort gjeldende:
- (6) Lagmannsrettens begrunnelse er mangelfull fordi lagmannsretten ikke drøfter betydningen av nye bevis som var fremlagt som vedlegg til anken knyttet til forståelsen av trafikkopplæringsforskriften § 2-1 femte ledd. Videre er lagmannsrettens begrunnelse mangelfull når det gjelder spørsmålet om det foreligger unnskyldelig rettsvillfarelse. De fremlagte bevis har betydning også i relasjon til dette spørsmålet. Det er dermed ikke mulig å vurdere om lagmannsretten har foretatt en reell prøving av anken.

- (7) Det var videre ikke forsvarlig av lagmannsretten å avgjøre saken på bakgrunn av forenklet og skriftlig behandling, da vitneforklaringer fra ansatte i Statens vegvesen var nødvendig for å gi retten et fullgodt avgjørelsesgrunnlag.
- (8) Det er nedlagt slik påstand:
- "Eidsivating lagmannsretts beslutning av 3. januar 2013 i sak -----AST-ELAG oppheves."**
- (9) *Påtalemyndigheten* er kjent med anken og har i det vesentligste gjort gjeldende at det ikke foreligger saksbehandlingsfeil ved lagmannsrettens avgjørelse.
- (10) Påtalemyndigheten har ikke nedlagt påstand.
- (11) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at utvalgets kompetanse er begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling, jf. straffeprosessloven § 321 sjette ledd. Dette omfatter også om det ut fra retts- og bevisspørsmålene i saken var forsvarlig å nekte anken fremmet på grunnlag av skriftlig og forenklet behandling, jf. blant annet HR-2012-01778 med videre henvisninger.
- (12) Lagmannsrettens beslutning er truffet i medhold av § 321 første ledd, og beslutningen må da bare være begrunnet dersom særlige grunner taler for det, jf. § 321 femte ledd andre punktum. Lagmannsrettens beslutning er begrunnet.
- (13) Lagmannsrettens begrunnelse må der det er begrunnelsesplikt vise at det er skjedd en reell overprøving av tingrettens dom og gi svar på hvorfor anken ikke tillates fremmet, jf. Rt. 2012 side 1246 avsnitt 20 med videre henvisninger til Rt. 2012 side 1047 avsnitt 18.
- (14) Bakgrunnen for domfellelsen var at A hadde øvelseskjørt en lastebil som tilhører klasse CE, til tross for at han ikke hadde gyldig førerkort for klasse B. A hadde mistet førerkortet i 2008. Sperrefristen var gått ut, og han ønsket å kjøre opp på nytt. I anken til lagmannsretten ble det gjort gjeldende at tingretten feilaktig hadde lagt til grunn at det var straffbart for A å øvelseskjøre. Det ble vist til at han hadde fått vite av Statens vegvesen at det kun var nødvendig for ham å bestå prøven for klasse CE, og at han deretter ville få igjen førerkortet for alle klasser. Videre ble det gjort gjeldende at A på grunn av rettsvillfarelse uansett ikke kunne straffes for forholdet.
- (15) Tingretten uttalte blant annet følgende om spørsmålet om rettsvillfarelse:
- "Tiltalte har livnært seg som yrkessjåfør, og har således en ekstra oppfordring til å sette seg inn i vegtrafikkreglene. Likedan tilsier de forholdsvise mange overtredelsene av vegtrafikklovens bestemmelser at tiltalte har insitament til å sette seg ekstra godt inn i regelverket. Retten fester heller ikke lit til tiltaltes forklaring om at Statens vegvesen og politiet, skriftlig eller muntlig, faktisk har opplyst at han kan øvelseskjøre lastebil uten å inneha førerkort i klasse B. Tiltaltes anførsel fører følgelig ikke fram."**
- (16) Den delen av lagmannsrettens beslutning som gjelder rettsvillfarelsen, har følgende kortfattede begrunnelse:
- "For øvrig finner lagmannsretten at anførselen om rettsvillfarelse ikke kan føre frem."**
- (17) Selv om vilkårene for å frifinne for unnskyldelig rettsvillfarelse er strenge, vil det at man har fått mangelfull informasjon eller informasjon som er egnet til å misforstå fra den myndighet

som administrerer vedkommende regelverk, etter omstendighetene kunne føre til at rettsvillfarelse er unnskyldelig. For lagmannsretten ble det blant annet lagt frem to brev fra Statens vegvesen datert 12. og 21. november 2012 for å dokumentere hva slags informasjon A hadde mottatt. Siden tingretten ikke hadde festet lit til at A hadde mottatt informasjon av betydning for spørsmålet om rettsvillfarelse, sto erklæringene, som var nye for lagmannsretten, relativt sentralt i argumentasjonen i anken. Lagmannsretten burde da etter utvalgets syn tatt uttrykkelig stilling til betydningen av de to erklæringene for spørsmålet om rettsvillfarelse. Når dette ikke er gjort, bør lagmannsrettens beslutning oppheves.

- (18) Utvalget finner det klart at det som ellers er anført i anken, ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 387 a første ledd.
- (19) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G:

Lagmannsrettens beslutning oppheves.

Toril M. Øie
(sign.)

Tore Schei
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: